

ELKARRIZKETA SOZIALAREN FINANTZAKETA

Iruñea, 2013ko urtarrilak 4

0.- SARRERA

Txosten honek elkarrizketa sozialarekin zerikusia duten gaien kudeaketatik erakunde sindikal eta patronal ezberdinek (UGT, CCOO eta CEN) jasotzen dituzten diru kopuruak aztertzen ditu, hala nola formazioa, enplegua edota lan osasuna besteak beste.

Txosten honek Nafarroako aurrekontuetako diru partidak soilik jasotzen ditu, erakunde hauek kudeatzen dituzten Espainiar Estatuko diru partida handiak alde batera utziz.

ELAk egoera hau salatzen du elkarrizketa sozialak lantzen dituen gaiak bere biziko garrantzia dutelako langileentzat, enplegua, formazioa, eta lan osasuna eta segurtasuna bezalako gaiak izanik.

1.- UGT-ri, CCOO-i ETA CEN-eri NAFARROAKO AURREKONTUETAN ZUZENDUTAKO DIRU PARTIDAK

Nafarroa beti izan da buru “elkarrizketa soziala” deritzon hori lantzeko garaian. Nafarroako aurrekontuak ez dira honetatik aparte gelditzen, eta erakunde hauek (CEN, UGT eta CCOO) kudeatzeko zuzenean izendatutako diru partida mordoa jasotzen dituzte.

Esparru honetarako 2013rako zuzendutako gastuari dagokionez, Nafarroako Legebiltzarrak onartu ez zuen 2013ko Aurrekontu Proiektua hartu da oinarritzat, nahiz eta berez 2012ko aurrekontuen luzapena behar izan. Izan ere, Yolanda Barcinak 2013ko Aurrekontu Proiektuan jasotako murrizketak ezarriko dituela argia da, luzapenak hori ahalmentzen baitio. Praktikan, onartutako gastua ez burutzea izango da Nafarroako Gobernuak hori lortzeko erabiliko duen bidea.

Hau honela, 2013ko Aurrekontu Proiektuan 14,9 milioi euro esleitzen zaizkie CEN, UGT eta CCOO erakundeei zuzenean, eta irizpide objektiborik gabe (lehia edo konkurrentziarik gabe).

Aurrekontu Proiektu horrek 2012ko aurrekontuek baino finantziazio txikiagoa jasotzen dute, 2012ko 20,6 milioi eurotatik (hirugarren hiruhilabeteko itxiera aurreikuspena) 2013ko 14,9 milioi eurotara pasaz. Aurreko urtean, 2011n, 19,7 milioi euro bideratu ziren elkarrizketa sozialera. Beraz, hiru urte hauek kontutan hartuta, hiru erakunde hauei zuzenean zuzendu zaien diru kopurua **55,3 milioi eurotako da**.

Diru partida hauek INAFREri (CEN, UGT eta CCOO erakundeei osatua) zuzendutako dirua jasotzen dute, hala nola Nafarroako Enplegu Zerbitzutik erakunde hauetara zuzentzen dena. Gainontzeko diru partidak zuzenean esleitzen dira.

NAFARROAKO AURREKONTUETATIK UGT, CCOO eta CEN ERAKUNDEEI ZUZENAN
EMANDAKO DIRU PARTIDAK (milioi eurotan). 2011-2013

	2011	2012	2013
Osotara UGT, CCOO eta CEN	19,7	20,6	14,9

*Iturria: 2011ko egindako gastua, 2012ko hirugarren hiruhilabeteko itxiera aurreikuspena,
2013ko Aurrekontu Proiektua (onartu gabea)*

2.- COMPTOS GANBERAK NEZ BURUZ EGINDAKO TXOSTENA

Gai hau aztertzerako garaian beharrezkoa da Comptos Ganberak Nafarroako Enplegu Zerbitzua (NEZ) ikuskatzeko egindako txostena aipatzea.

Txosten honek zerbitzu honen funtzionamendua aztertzen du, Nafarroako Gobernuak 1998an sortu zuena Estatutik transferitutako enplegu politika aktiboak eta formazioa kudeatzeko. Politika aktibo hauek Nafarroako, Estatuako eta Europako diruarekin finantzatzen dira (2005-2010 epealdian Nafarroako 169 milioi, Estatuak 132 eta Europak 13 milioi bideratu zituzten).

NEZ-eko antolaketaren inguruan, zuzendaritza taldeak Administrazioako, CEN patronaleko eta UGT eta CCOO sindikatueta ordezkariez osatzen dira. Honen inguruan, Comptos-ek esan du *“saihestu egin beharko litzatekeela erakunde berberak NEZ bezalako organo bateko zuzendaritza taldeetan parte hartzea, non partaidetza hitzarmenei beraien onespena ematen dieten, eta aldi berean, horien onuradun izan ahal izatea enplegurako formaziorako subentzioetan”*.

Comptos Ganberak egiaztatu duenez, CEN, UGT eta CCOO erakundeek 2008 eta 2010 epealdian jasotako subentzioak 61,4 milioi eurotakoak izan dira NEZaren esparruan. Hain zuzen, CEN patronalak 18,2 milioi euro, UGT-k 21,4 milioi euro eta CCOO-ek 20,8 milioi euro (eta honen ANAFE fundazioak beste 0,8 milioi gehiago) jaso zituzten.

Txosten honek erakusten duen gai larrienetako bat Comptos Ganbera bera *“ezin izan dela diru laguntza hauen eraginkortasunaz mintzatu”* izan da, *“azken emaitza azaltzen duten helburu eta adierazlerik ez dagoelako”*. Eta *“aurrekontu programen adierazleak berrikustea eskatzen du zerbitzuaren aktibitatearen balorazioa egiteko”*.

Gainera, *“formazio aktibitateak eskaintzen dituzten beste zentro berriak gehitzea praktikan ezinezkoa egiten duten baremoak aldatzea”* gomendatzen du.

3.- ELKARRIZKETA SOZIALAREN FINANTZIAZIOAREN ONDORIOAK

- **Langileen arazoak konpontzen ez dituen porrot egindako eredu bat.**
Elkarrizketa sozialaren baitan egindako politikek ez dute balio langile klasearen arazoak konpontzeko: langabezia altua, prekarietatea lan istripuak, lan formazioaren kalitate txarra, etb. Egungo krisi ekonomikoak argi erakusten du elkarrizketa sozialeko politiken porrota. Horren eredu da Comptos Ganberak berak ere ezin duela subentzio hauen eraginkortasunaz mintzatu (NEZ-eko subentzioak kasu honetan).

- **Kudeaketa eredu hau gainera oso iluna da.**

Elkarrizketa sozialaren kudeaketaren inguruko informazio falta, eta honetara bideratzen den diru publikoarena oso larria da. ELAk behin eta berriz exijitu izan du gardentasun gehiago eta erakunde hauetara zuzentzen den diruaren kontrola Legebiltzarraren aldetik. Comptosek egiaztatzen du erakunde hauek berak direla beraien buruari subentzioak ematen dizkietenak formazio arloan NEZ-n.

- **Elkarrizketa sozialaren egungo ereduak gizarte bakea suposatzen du.**

Elkarrizketa horretan parte hartzen duten erakundeak, diru publikoaren zati bat eurei esleitzearen eta eurek kudeatzearen truke, gobernuak aplikatzen ari den politikak txalotzeko edo segizio-lanak egiteko prest egotea esan nahi du. Horrela, bai gobernuak euren politiken aplikazioan berez dagozkien erantzukizunak, bai enpleguan, prestakuntzan, lan osasun eta segurtasunean eta beste esparru askotan enpresaburuei dagozkien erantzukizunak, lausotu egiten dira.

- **Premiazkoa da egungo elkarrizketa soziala goitik behera aztertzea UPNren propaganda instituzionalarekin, patronalaren bake sozialarekin eta sindikatuen bezerotasun eta otzantasunarekin bukatzeko.**

Egin beharreko lana da hau, Nafarroan lan harremanen demokratizazioarekin batera. Gobernuak ez du ELA Sindikatuaren ordezkariak aitortu nahi, eta kritikak ez onartzeaz gain, ez ditu sindikatuko ordezkariak hartu ere egiten.

- **Defentsa kolektiboa lan zentroetatik sendotu.**

Azkenik, ELAk gogorarazten du sindikalismoaren lehentasuna eta zilegitasuna lan zentroetako langileen erantzun kolektiboa sendotzeko bitartekoak eta ahaleginak bideratzea izan behar duela, are gehiago egungo murrizketa eta erreforma egoeran.